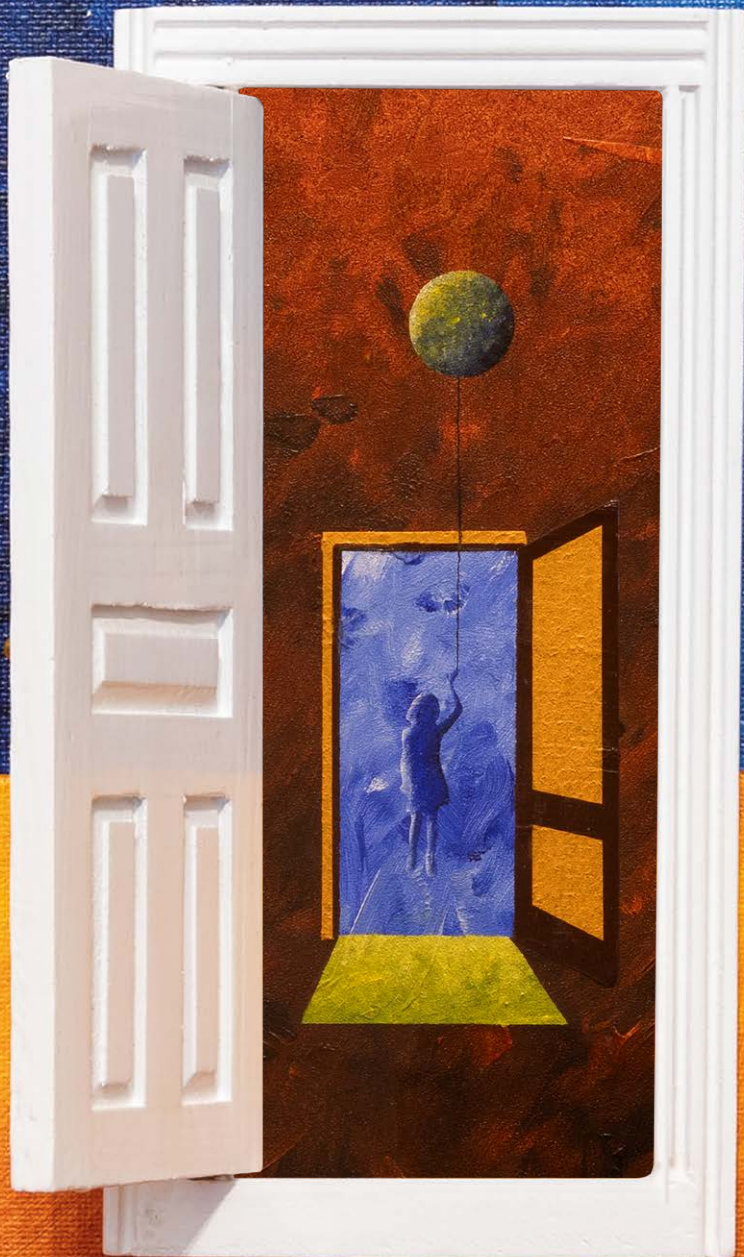

Leeftocht

JAARGANG 41 | NR 5 | JANUARI 2026

Thuis in onszelf

BIJ DE COVER

Het volledige kunstwerk onthult meer dan de cover: het meisje bij de open deur staat centraal, links zien we een vage figuur achter tralies als symbool van belemmeringen. Rood benadrukt beperkingen, blauw van de lucht door de deur roept vrijheid op. Beiden houden een gele bol vast, subtiel verwijzend naar momenten die onze identiteit vormen, terwijl rechts een vogel vliegt, teken van hoop.

Het werk nodigt uit stil te staan bij wat ons tegenhoudt en bevrijdt, hoe zowel belemmering als momenten van innerlijk thuiskomen identiteitsbepalend zijn. Guido Stoop zet het thuiskomen centraal en maakt zichtbaar wie we (willen) zijn.

IN DIT NUMMER

Januari nodigt ons uit om stil te staan bij waar we gegrond zijn en hoe we telkens opnieuw kunnen thuiskomen in onszelf. Het gesprek van Jezus met de Samaritaanse vrouw laat zien hoe een eenvoudige ontmoeting leven geeft, dorst lest en onverwachte nieuwe wegen opent, voorbij grenzen, verwachtingen en labels.

In dit nummer vind je bezinningsteksten, poëzie en gebeden die vanuit verschillende beelden spreken, maar één verlangen gemeen hebben: leven vanuit onze diepste grond. Ook lees je hoe de actie van Missio met de sterzangers hoop brengt: kinderen trekken verkleed als koning(inn)en rond om licht en warmte te delen en tegelijk geld in te zamelen voor leeftijdsgenoten in Zuid-Soedan. Kleine stemmen die samen een groot verschil maken.

Verder krijg je een inkijk in het werkveld: hoe onderwijsprojecten zoals *Dialogo*, *kunst van verbinding* jongeren ondersteunen in hun zoektocht naar identiteit, verbondenheid en eigen wortels.

Tot slot nemen we je mee naar de Bahá'í-gemeenschap waar verbondenheid, gastvrijheid en respect voor diversiteit tastbaar worden. Een nummer dat opent en uitnodigt om onderweg frisse inspiratie op te doen.

JAARGANG 41 | NUMMER 5

Leeftocht. Proviand voor onderweg, een verademing voor onderwijzers.
Maandelijkse inspiratiebron: [pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/leeftocht](mailto:pro.katholiekonderwijs.vlaanderen@leeftocht)
Impressies zijn welkom op leeftocht@katholiekonderwijs.vlaanderen

Coverbeeld Guido Stoop © Leoni Jones

LEEFTOCHT

v.u. Bruno Vanobbergen

In de Bijbel

Het is eigen aan ons menselijk denken om te categoriseren. Ons brein zoekt orde en onderscheid, we gebruiken etiketten om de wereld te begrijpen. Tegelijk kan dat ons ook vasthouden: we zien elkaar in hokjes – vrouw, vreemdeling, buitenstaander – en vergeten dat mensen veel meer zijn dan die labels. Het is goed om droombeelden te hebben – een ideaal, een horizon, het Rijk Gods, als je wilt – maar in het dagelijks leven ontstaan er vaak andere perspectieven, kleine openingen en momenten van beweging die ons laten ervaren wat echt telt en ons uit de vaststaande patronen kunnen halen.

Aan een waterput in Samaria raakt Jezus in gesprek met een vrouw (Joh 4,7). Voor een Joodse man uit die tijd was dat hoogst ongewoon: ze was vrouw én Samaritaanse – iemand van de ‘andere kant’. Denk aan hoe burens, zelfs volkeren, soms gescheiden leven door oude wonden en wantrouwen, zoals vandaag in Israël en Palestina. Toch kiest Jezus niet voor de veilige weg van zwijgen en afstand houden. Hij doorbreekt traditie en verwachting en spreekt haar aan:

‘Hoe kunt u, als Jood, mij om drinken vragen? Ik ben immers een Samaritaanse!’ Joden gaan namelijk niet met Samaritanen om. (Joh 4,9)

Wat volgt, is geen vrijblijvend praatje. Het gesprek gaat over dorst en levend water, over verlangen en toekomst. De vrouw ontdekt dat ze gezien en gekend wordt, voorbij de etiketten die anderen haar hebben opgeplakt. Zij weigert haar identiteit te laten bepalen door wat anderen haar oplegden – en juist daar begint iets nieuws te kiemen.

Het maandthema *thuis in onszelf* raakt aan diezelfde spanning. Ook wij botsen tegen grenzen

die ons tegenhouden: verwachtingen van anderen, angst om fouten te herhalen, de neiging om vast te blijven zitten in oude verhalen. Het kunstwerk bij dit nummer illustreert dat leven altijd mogelijkheden biedt, zelfs te midden van beperkingen. Tussen opsluiting en vrijheid, tussen beperking en mogelijkheid nodigt het beeld uit om stil te staan bij wat ons voedt en kracht geeft – en bij de vraag of we durven doorbreken wat ons klein houdt, net zoals de vrouw bij de put deed. De Samaritaanse vrouw belichaamt dat grensdoorbrekende. Ze liet haar kruik achter en liep naar het dorp om te getuigen van wat ze ervaren had. Haar ontmoeting bij de bron werd een nieuw begin in zichzelf – en tegelijk een bron van hoop voor anderen.

Op dat moment kwamen zijn leerlingen terug, en ze verbaasden zich erover dat Hij met een vrouw in gesprek was. Toch vroeg niemand: ‘Wat wilt u daarmee?’ of ‘Waarom spreekt u met haar?’ De vrouw liet haar kruik staan, ging terug naar de stad en zei tegen de mensen daar: ‘Kom mee, er is iemand die alles van mij weet. Zou dat niet de Messias zijn?’ (Joh 4,27-29).

Next level

Waar bots ik in mijn klas of school op grenzen of verwachtingen die leerlingen en collega's klein houden?

Uit welke bron kan ik putten? Wat schenkt mij levend water om het tweede semester hoopvol te dragen?

Durf ik leerlingen voorbij hun verleden of etiket te zien? Hoe kan ik hen helpen wortelen in een toekomst vol hoop?

Blikopeners

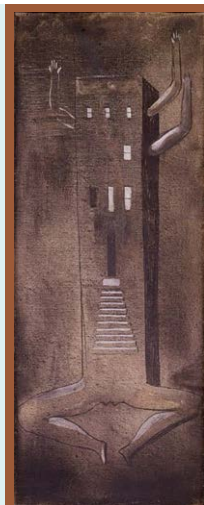
© Anneke Bollebakker

"Het blauw van kwetsbaarheid ontmoet het warme geel van troost. Een neergeknielde figuur voelt de hand van geborgenheid en de aanwezigheid van de Heilige Geest – het innerlijk thuis.", schrijft Anneke Bollebakker bij haar kunstwerk 'Thuis' uit 2012.
www.annekebollebakker.nl

Wijndomein Quinta Dos Poços, Dourovallei, Portugal

Een blik op een vallei: een herinnering dat thuis zowel in onszelf ligt als in de weg die we gaan. Heilige grond is daar waar we wortelen én verder durven kijken.

In *Femme Maison* wordt de vrouw één met haar huis. Het roept de vraag op: waar voel jij je thuis – in opgelegde rollen of in de vrijheid om je eigen grond te bewonen?

Bourgeois, L. (1946–1947). *Femme Maison* [Schilderijenreeks].
Museum of Modern Art, New York. © MOMA

Bezinning en gebed

Jij die bent,
bij de bron in mij vind ik stilte.
Hier is ruimte om te luisteren, te voelen, te kiezen.
Laat mijn wortels zich spreiden,
mijn grond zacht en sterk.
Geef mij moed om mijn eigen stroom te volgen
en open te staan voor wie naast mij onderweg is.
Laat dit water van binnen leven brengen,
een plek waar ik thuis kan zijn in mezelf.
Amen.

...
Do I believe in God?
Do I believe in me? (Yeah, ooh, yeah)
Some people wanna die
So they can be free
I said life is just a game
We're all just the same (Do you wanna play?)
Oh, yeah, yeah, yeah
Controversy

...
Our Father, who art in Heaven
Hallowed be thy name
Thy kingdom come
Thy will be done on Earth as it is in Heaven
Give us this day our daily bread and forgive us our trespasses
As we forgive those who trespass against us
Lead us not into temptation but deliver us from evil
For thine is the kingdom and the power and the glory
forever and ever

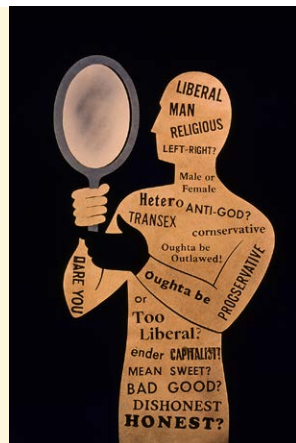
In zijn lied *Controversy* laat Prince zien hoe identiteit vaak door anderen wordt opgedrongen via labels zoals ras, seksualiteit of religie, terwijl dat weinig zegt over wie we vanbinnen echt zijn. Door expliciet het Onze Vader te zingen, biedt hij een inkijk in zijn innerlijk kompas en authenticiteit – een uitnodiging om op eigen wijze ‘thuiskomen’ te ervaren.

Prince. (1981). *Controversy* [Song]. Warner Bros. Records.

Open AI, 2025

ik graaf
tot bij de bron van mij
voel mijn wortels
mijn heilige grond
ik adem
ik besta
hier ben ik thuis

OpenAI, 2025, geïnspireerd op:
<https://www.rawpixel.com/image/11438630/home-remedy-quack-doctor-ever-cured-syphilis-gonorrhea>

Bezinning en gebed

Alles begint
met de grond onder je voeten
de verhalen die onder je huid wonen
alles wat niet verteld hoeft
want je weet, nee, je bént het al.

Dan je armen uitstrekken
naar de wereld
die binnen laten komen
met mondjesmaat of gulzige teugen
net wat je lukt
- niet alle dagen zijn hetzelfde.

Tot iemand jou ziet, echt ziet,
jou kennen wil tot in je wortels,
en hoe je daarvan groeien gaat
alsof je nooit klein of kwetsbaar
bent geweest
alsof je nooit droomde van vleugels.

Dat je nu eindelijk vliegen kan,
je horizon verleggen, telkens weer,
zonder te vergeten
dat alles ooit begon
met die grond onder je voeten.

RUTH

*Kom terug, kom terug, wie je ook bent – reiziger,
zoeker, liefhebber van verlaten paden. Ons huis is de
plek van liefde, wanhoop is ons vreemd. Ook al heb
je duizend keer gebroken, ook al ben je duizend keer
verdwaald, kom toch weer thuis. Want thuiskomen
betekent niet volmaakt worden, maar durven
liefhebben. De Geliefde wacht niet aan de rand van
de weg, maar in het hart dat je draagt. En wanneer
je dit ontdekt, zie je dat je nooit werkelijk verdwaald
bent geweest – je was altijd al op weg naar huis.
Elke stap, zelfs de misstap, was een wegwijzer.
Thuiskomen is jezelf toestaan te rusten in de armen
van de Geliefde die je van meet af aan droeg.
Het huis waar je naar zoekt, staat niet in de verte,
maar in de diepte van je eigen ziel, in dat stille
vertrek waar liefde altijd opnieuw geboren wordt.*

Deze tekst is een eigentijdse mystieke hertaling,
vrij geïnspireerd door Jalāl al-Dīn Muḥammad Rumi
en de Engelse bewerking van Coleman Barks.
Het is geen letterlijke vertaling, maar een poëtische
interpretatie in de geest van hun beeldspraak.
Rumi (1207–1273) was een Perzische dichter en
mysticus,
bekend om zijn
poëzie over
liefde, zoeken
en thuiskomen.
Coleman Barks
(1937–) maakte
zijn werk
toegankelijk
voor een breed
publiek via vrije
Engelse
hertalingen.

Behzad, H. (1957).
Rumi [schilderij].
Wikimedia Commons.

Actueel

Begin januari vieren we het feest van de Drie Wijzen – mensen die hun thuis verlieten om een nieuw begin te zoeken. Hun tocht herinnert ons eraan dat we pas echt thuis komen in onszelf wanneer we op weg durven gaan. In diezelfde geest trekken ook vandaag kinderen rond om het goede nieuws te delen: zij zingen, verkleed als koning(inn)en en zamelen geld in voor leeftijds-genoten die minder kansen krijgen. Het motto van Missio wereldwijd is daarbij eenvoudig maar krachtig: kinderen helpen kinderen. Zo wordt de vreugde van Kerstmis concreet vertaald in hoop voor anderen. Dit schooljaar gaat de opbrengst naar Zuid-Soedan, waar zusters zorgen dat kinderen naar school kunnen, medische hulp krijgen en elke dag iets te eten hebben. Door hun enthousiasme laten de sterzingers zien dat kleine stappen samen een groot verschil maken. Hun liederen brengen licht en warmte in straten en huizen, maar vooral ook in harten. Terwijl het heilig jaar in Rome op 6 januari ten einde loopt, blijft de oproep klinken om *pelgrims van hoop* te zijn. Misschien is dat wel de diepste betekenis van ‘anders thuis’: ontdekken dat je heilige grond

niet alleen onder je eigen voeten ligt, maar ook daar waar je hoop zaait in het leven van anderen. Meer info vind je via <https://missio.be/campagne-2025/sterzingen-voor-zuid-soedan/>.

Sterzingen in Oreye, België © Missio

Feesten van de maand

3 JANUARI

Nieuwjaar

Mahayana boeddhisten vieren het nieuwe jaar, vaak met meditatie en rituelen.

7 JANUARI

Kerstmis

Orthodoxe christenen vieren de geboorte van Jezus volgens de Juliaanse kalender.

18 JANUARI

Wereldreligiedag

De Bahá'í roepen op tot een dag van respect, dialoog en eenheid tussen alle mensen.

Allemaal anders

De bahá'í-gemeenschap is een relatief jonge wereldreligie, ontstaan in de 19de eeuw in Perzië rond de figuur van Bahá'u'lláh. Centraal staan de eenheid van God, de eenheid van de mensheid en de eenheid van religies. Vandaag vind je bahá'í-gemeenschappen verspreid over de hele wereld, ook in Europa en België. Ze vormen kleine, diverse groepen die zonder geestelijken werken en vooral inzetten op dialoog, onderwijs en gemeenschapsofbouw.

Een opvallend symbool van dit geloof zijn de indrukwekkende *Huizen van Aanbidding*

© Bahá'í International Community, New Delhi India

(*Mashriqu'l-Adhkár*). Deze tempels zijn bedoeld als een open ruimte voor iedereen, ongeacht afkomst of overtuiging, en drukken gastvrijheid en verbondenheid uit. Hun architectuur bevat vaste elementen: altijd een ronde koepelvorm, negen zijden en negen ingangen, als teken van volledigheid en openheid naar de gehele mensheid. Binnen klinken gebed en muziek, maar er zijn geen preken of vaste rituelen. De nadruk ligt op de persoonlijke en gezamenlijke ervaring van het heilige. Rondom een *Huis van Aanbidding* worden vaak scholen, ziekenhuizen of sociale centra voorzien, om de koppeling tussen gebed en dienstbaarheid concreet te maken.

Zo weerspiegelen deze gebouwen zichtbaar de kern van het bahá'í-geloof: aanbidding en dienst zijn onafscheidelijk, en ware 'thuiskomst' betekent zowel innerlijke verbondenheid met God als actieve inzet voor een meer rechtvaardige en eensgezinde wereld.

Uit het werkveld

In het project *Dialoog, kunst van verbinding* gingen leerlingen uit vijf scholen een jaar lang op zoek naar hun identiteit via kunst, dialoog en stilte. Hun proces liep in drie stappen: eerst verkennen, dan verdiepen, en tenslotte de ontmoeting met de ander. Het resultaat was eind vorig

schooljaar te zien in de Basiliek van Koekelberg: een beweeglijke installatie die identiteit en verbondenheid tastbaar maakt. Zo ontdekken jongeren hun 'heilige grond' en ervaren ze wat het is om thuis te komen in zichzelf en in ontmoeting. Het proces kan je herbekijken via Instagram!

